

Jenni Lyyski

HYVINVOINTIA HEVOSESTA

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta työntekijän näkökulmasta

Opinnäytetyö

CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Huhtikuu 2014

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö	Aika	Tekijä/tekijät
Humanistinen ja kasvatustieteiden yksikkö, Ylivieskan yksikkö	Huhtikuu 2014	Jenni Lyyski
Koulutusohjelma		
Kansalaistoiminta ja nuorisotyö		
Työn nimi		
HYVINVOINTIA HEVOSESTA. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta työntekijän näkökulmasta.		
Työn ohjaaja	Sivumäärä	
KT Reetta Leppälä	44 + 2	
Työelämäohjaaja		
Yrittäjä Teea Ekola, Ilon Kopse		
<p>Tutkimukseni tavoitteena oli selvittää, mitä sosiaalipedagoginen hevostoiminta on tuonut työntekijälle. Onko toiminnalla ollut vaikutusta työntekijän omaan hyvinvointiin? Millaiset ovat hevostoiminnan ohjaajan yhteistyötahot? Tavoitteena oli myös tämän työn avulla lisätä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tunnettuutta humanistisella ja kasvatustieteiden yksiköllä. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys perustui sosiaalipedagogiikkaan. Sosiaalipedagogisen viitekehyksen kolme keskeistä elementtiä ovat yhteisöllisyys, toiminnallisuus ja elämyksellisyys. Teoriaosassa on käsitelty myös Green Carea ja kristillistä näkemystä mm. ihmisen ja eläimen suhteesta.</p> <p>Tutkimuksen aineisto kerättiin sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajilta avoimella kyselyllä webropolissa. Avoimeen kyselyyn vastasi 15 hevostoiminnan ohjaajaa. Tutkimus oli kvalitatiivinen. Tulokset osoittivat, että hevosella oli positiivisia vaikutuksia sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajaan. Hevonen koettiin terapeuttisena ja tunteiden peilaajana. Yhteistyötahot olivat monipuoliset ja yhteistyö muiden tahojen kanssa koettiin tärkeäksi.</p>		
Asiasana		
Green Care, sosiaalipedagogiikka, sosiaalipedagoginen hevostoiminta		

ABSTRACT

<p>CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Humanities and Education, Ylivieska</p>	<p>Date April 2014</p>	<p>Author Jenni Lyyski</p>
<p>Degree programme Civic Activity and Youth Work</p>		
<p>Name of thesis WELL-BEING OF THROUGH HORSES. Socio-Pedagogical horse activity from the employee's point of view.</p>		
<p>Instructor Ed.D Reetta Leppälä</p>	<p>Pages 44 + 2</p>	
<p>Supervisor Teea Ekola</p>		
<p>The aim of this study was to research what the socio-pedagogical horse activity has brought to the employee. Does the activity have an effect on the employee's own well-being? Which co-operation partners do the instructors of socio pedagogical horse activity have. Another objective was to help increase people`s awareness of the socio-pedagogical horse activity in the field of humanities and education. The theoretical background of the study was based on the social pedagogy. The three key elements of the Social pedagogical reference framework were the communality, functionality and intense experience. The theory part also covered Green care and Christian view of for example, the human and animal relationship.</p> <p>The research material was collected from instructors of socio-pedagogical horse activity with an open questionnaire using Webropol. Altogether fifteen instructors of the horse activity replied to the open questionnaire. The research was qualitative. The results showed that the horse had a positive impact on the instructors of socio-pedagogical horse activity. The horse was seen as therapeutic. Partners were versatile, and cooperation with them was seen as important.</p>		
<p>Key words Green Care, social pedagogy, socio-pedagogical horse activity</p>		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 SOSIAALIPEDAGOGIIKKA	3
2.1 Sosiaalinen ja pedagogiikka.....	4
2.2 Sosiaalipedagogisen työn kohderyhmät.....	5
2.3 Sosiaalipedagogiikka ja kristillinen arvomaailma	6
2.4 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta	7
3 LUONTO JA HYVINVOINTI	9
3.1 Hyvän elämän eväät	9
3.2 Green Care.....	10
3.3 Jumala, luonto ja eläimet.....	12
3.4 Ekoteologia.....	13
4 YHTEISTYÖTTÄ ETEENPÄIN	14
4.1 Hevosala Suomessa.....	14
4.2 Hevonen työparina	16
4.3 Yhteistyötahoja	17
5 TUTKIMUSONGELMAT JA TUTKIMUSMENETELMÄT	20
5.1 Tutkimusongelmat	20
5.2 Tutkimusmenetelmä	22
5.3 Tutkimuksen luotettavuus.....	24
6 TULOKSET	27
6.1 Sosiaalipedagogisen hevostoimijan taustat.....	27
6.2 Toiminnan merkitys työntekijälle.....	31
6.3 Asiakasryhmät.....	35
6.4 Yhteistyön merkitys	36
6.5 Palvelun myymisen vaikeudet.....	38
6.6 Mainonta.....	39
7 POHDINTA	40
LÄHTEET	42
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Sen olemus on tyyne, mutta ylväs. Sen katse on älykäs ja valpas. Se seuraa jokaista liikettäsi ja odottaa. Se tietää miltä sinusta tuntuu. Sen harjaan on monet itkut itketty ja korvaan salaisuudet kerrottu. Se on kulkenut mukana palvelen ja auttaen. Hevonen tuo iloa ja sen olemuksesta voi peilata omia tunteita. Hevonen ei arvostele tai vedä rajaa. Hevonen ottaa ihmisen vastaan sellaisena kuin meistä jokainen on. Talliyhteisö on paikka, mihin jokainen on tervetullut.

Nyky-yhteiskunta asettaa meille ihmisille suuria paineita siitä, millainen pitäisi olla tai kuinka työelämässä tulisi edetä. Ihminen vieraantuu luonnosta ja keskittyy vain elämän suorittamiseen. Nuoret ja lapset kokevat kiusaamista ja eriarvoisuutta. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta pureutuu näihin ongelmiin. Se on monelle kuitenkin vielä täysin vieras työmuoto. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tuoda sosiaalipedagogista hevostoimintaa tunnetummaksi humanistisella ja kasvatusalalla. Toteutan kyselyn sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tekijöille, jossa haen vastauksia kahteen päätutkimusongelmaan. Mitä sosiaalipedagoginen hevostoiminta on tuonut työntekijälle ja millaiset ovat sosiaalipedagogisen hevostoimijan yhteistyötahot? Koulutukseni myötä pureudun myös kristilliseen näkökulmaan. Sosiaalipedagogiikka pohjautuu arvoihin ja osa arvoista voi olla myös uskonnollisia. Haluan tällä opinnäytetyöllä tuoda myös sitä näkökulmaa esiin, kuinka hyvin sosiaalipedagogista hevostoimintaa voitaisiin hyödyntää vielä enemmän myös seurakunnissa. Kyselyssä on erikseen kohta siitä, kuinka moni sosiaalipedagogisen hevostoiminnan toimija olisi valmis tekemään seurakunnan kanssa yhteistyötä. Uskonto on asia, joka jakaa mielipiteitä. Seurakunnan tekemä työ lasten, nuorten, aikuisten ja vanhusten kanssa on arvokasta. Uudet toimintamuodot ovat mielestäni tervetulleita, jos ne perustuvat seurakunnan perustehtäviin.

Olen itse toiselta ammatiltani ratsastuksenohjaaja ja olen suorittanut myös sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutuksen. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutus ei ole itsessään mikään ammatti, mutta sosiaalipedagogista hevostoimintaa voidaan hyödyntää omalla työalalla. Tämän opinnäytetyön yksi tarkoitus onkin löytää ne tahot, joiden kanssa sosiaalipedagogisen hevostoiminnan toimija tekee yhteistyötä. Myykö henkilö palveluansa jollekin taholle vai toimiiko omalla tallilla tarjoten palvelua? Onko toiminta pelkästään yrittäjän yksin tekemää, vai onko mukana jokin yhteistyötaho tai useita eri tahoja?

Opinnäytetyöni hankkeistajana toimii Teea Ekola, jolla on yritys nimeltä Ilon kopse. Ekola kouluttaa sosiaalipedagogisen hevostoiminnan toimijoita ja itse olen käynyt hänen pitämänsä koulutuksen. Idea opinnäytetyön aiheeksi nousi sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutuksen myötä. Haluan tällä opinnäytetyöllä korostaa myös sitä, kuinka hyvin hevonen ja luonto voivat tarjota nyky-yhteiskunnassa kamppailevalle ihmiselle mielenvirkistystä.

2 SOSIAALIPEDAGOGIIKKA

Sosiaalipedagogiikalla on useita eri käyttöyhteyksiä. Sillä voidaan tarkoittaa mm. työ-, koulutus- sekä oppijärjestelmää, keskusteluperinnettä, yhteiskunnallista liikettä tai sosiaalisia ongelmia etenkin pedagogisina ongelmina tarkastelevaa tutkimusalaa. Sosiaalipedagogiikka viittaa tiettyyn instituutioiden järjestelmään tai toimintaperiaatteisiin ja ajattelutapaan. (Hämäläinen 1996, 14.)

Sosiaalipedagogiikka käsitettä on käytetty erilaisissa asiayhteyksissä sekä merkityksissä. Vaikeuksia tuottaa kuitenkin jo itse käsite, koska sanaan ”sosiaalipedagogiikka” ei liity yksiselitteisiä mielleyhtymiä kuten esim. sanaan koulu, ammatti tai vammaispedagogiikka. Tästä johtuen sosiaalipedagogiikka on alusta asti ollut oppisana, jota on jouduttu selittämään ja jonka oikeutta on pitänyt perustella. Oppi-, koulutus- sekä tutkimusalana sosiaalipedagogiikka on kokonaisuus, jossa on teorian ja käytännön toisiaan tukeva vuorovaikutus. Yhteiskunnalliset ja poliittiset olot, sosiaalisten ongelmien määrä sekä luonne, yleinen sivistystaso, kulttuuriset erityispiirteet ja muut yhteiskunnalliset tekijät vaikuttavat siihen, miten sosiaalipedagogiikan luonnetta teoriassa ja käytännössä tulkitaan. (Hämäläinen & Kurki 1997, 10-11.)

Sosiaalipedagoginen ajattelu sekä toiminta tapahtuvat erilaisten ihmis-, yhteiskunta-, moraal-, sekä tiedekäsitysten vaikutuspiirissä. Sosiaalipedagogiikasta esitettyjä tulkintoja muovaavat traditio, sosiaalipedagogiikan oma keskusteluperinne ja jokaisen aikakauden oma yhteiskunnallinen todellisuus. Lisäksi näissä vaikuttavat aatteelliset ja poliittiset virtaukset sekä yhteiskunnalliset liikkeet. Sosiaalipedagogiseen ajatteluun ja toimintaan kuuluu kriittisen suhteen luominen traditioon ja tämän hetkisiin yhteiskunnallisiin oloihin. Käsite elää ja muovautuu jatkuvasti näissä jännitteissä. (Hämäläinen & Kurki 1997, 13.)

2.1 Sosiaalinen ja pedagogiikka

Käsitettä sosiaalipedagogiikka voidaan määritellä monesta eri näkökulmasta. Käsite muodostuu kahdesta eri sanasta, sosiaalinen ja pedagogiikka. Voidaan siis sanoa, että sosiaalipedagogiikka on ”sosiaalista pedagogiikkaa”, ja samalla voidaan kysyä, mikä siis tekee pedagogiikasta sosiaalista. Pedagogiikka merkitsee laajasti ymmärrettynä oppia ihmisen kasvatuksesta tai kasvatuksen taitoa. Sanalle sosiaalinen voidaan määrittää kolme merkitystä. Ensiksi voidaan puhua yhteiskunnallisesta merkityksestä, esimerkiksi siten, että tarkastellaan yhteiskunnan sosiaalisia rakenteita tai sosiaalisten ongelmien merkitystä. Toisena voidaan puhua yhteisöllisyydestä ja ihmisten vuorovaikutuksesta. Kolmas määritelmä paneutuu ihmisen solidaarisuuteen. (Hämäläinen 1999, 14.)

Sosiaalipedagogiikka rakentuu teoriasta ja käytännöstä. Siinä esiin nousee ajattelun ja tekemisen, teorian ja käytännön yhteenkuuluvuus sekä vuorovaikutus. Sosiaalisten ongelmien ja syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävänä toimintatieteenä sosiaalipedagogiikka ei tyydy vain kuvaamaan tai selittämään ongelmien syntymistä, ilmenemismuotoja ja vaikutuksia. Olennaista on tuoda esiin se, mitä ongelmille voidaan ja tulee tehdä. Sosiaalipedagoginen teoria sisältää siis käytännöllisen ja toiminnallisen osuuden. (Hämäläinen 1999, 17.)

Sana syrjäytyminen tarkoittaa reunoille joutumista (Helne 2002, 7). Sosiaalipedagogiikan avulla pyritään löytämään uudenlaisia syrjäytymisen, ulkopuolisuuden ja osattomuuden käytäntöjä, jotka koskettavat nykyaikana useita henkilöitä ja ryhmiä (Filander 2007, 92). Tarvitaan sosiaalisen innostamisen projekteja ja elämyksellistä syrjäytymisen ehkäisyä kaikissa kohderyhmissä vauvasta vaariin. Lasten ja aikuisten arjen sujuvuutta tukevia rakenteita tulee myös tukea. (Filander 2007, 96.)

Tieteenä sosiaalipedagogiikan tehtävä on muodostaa tietoa maailmasta. Tiedonmuodostus voi olla kokemusperäistä tai järkiperäistä. Sitä voidaan tehdä perustutkimuksena tai soveltavana tutkimuksena, yrityksenä ratkaista ongelmia. Luonteeltaan sosiaalipedagogiikka on käytännöllinen toimintatiede. Se on syntynyt tarpeesta kehittää sitä pedagogista toimintaa, joka suuntautuu sosiaalisen hädän sekä sosiaalisten ongelmien ehkäisyyn ja lievittämiseen ja hyvinvoinnin edistämiseen. (Hämäläinen 1999, 29-32.)

2.2 Sosiaalipedagogisen työn kohderyhmät

Sosiaalipedagogiikka käsite ilmaantui tieteelliseen keskusteluun 1800-luvun puolivälissä Sosiaalipedagoginen ajattelu ja toiminta ovat kuitenkin itse käsitettä paljon vanhempia. Sosiaalipedagoginen käsite syntyi yhteiskunnan teollistuessa. Perinteinen sosiaalinen järjestelmä hajosi ja syntyi sosiaalisia ongelmia. (Hämäläinen & Kurki 1997, 60.) Nyky-Suomen yhteiskunnan taloudellista ja kulttuurista muutosta leimaavat hyvin samantapaiset sosiaaliset ongelmat kuin 1800-luvulla. Sosiaalipedagogiikka voi toimia kriittisenä lähestymistapana, mutta myös vaihtoehtoisena ratkaisuna, jota tarjotaan hyvinvointivaltion palvelurakenteiden tilalle. (Flander 2007, 101.)

Sosiaalipedagoginen työ suuntautuu sinne, missä henkilön yhteiskunnallinen osallistuminen ja osallisuus, sosiaalinen identiteetti, elämänhallinta ja täyspainoinen itsensä toteuttaminen yhteiskunnan jäsenenä ovat vajaasti kehittyneitä tai uhattuina. Sosiaalipedagogiikka koskee laajasti koko ihmiskuntaa. Syrjäytyminen eri muodoissa on yhä suurempi uhka elämän eri vaiheissa. Sosiaalipedagogisen työn ydin on tarjota heikoimmassa asemassa oleville ihmisille edes vähän siedettävämpi arkielämä, yhteenkuuluvuuden kokemuksia ja mahdollisuus aktiiviseen itsensä toteuttamiseen sekä osallistumiseen. (Hämäläinen 1999, 73 - 74.)

Rikollisten, alkoholistien, prostituoitujen, työttömien, hyväksikäytettyjen, vammaisten, vanhusten ja muiden tavanomaisten kohderyhmien rinnalle on tullut uusia ryhmiä kuten huumeiden käyttäjät ja pakolaiset. Erilaisten ryhmien kanssa työskentely vaatii kunkin erityisalueen osaamista. Sosiaalipedagoginen työ laajasti käsitettynä ei rajoitu edellä mainittuihin erityisryhmiin vaan ulottuu myös sinne, missä syrjäytyminen ja sosiaaliset ongelmat eivät vielä ole syntyneet. Mitä pidemmälle perheen tai yksilön syrjäytymiskierre etenee, sitä vaikeampaa se on katkaista. Ennaltaehkäisevä työ on siis perusteltua sekä taloudellisesti että moraalisesti. (Hämäläinen 1999, 74-75.)

2.3 Sosiaalipedagogiikka ja kristillinen arvomaailma

Miten sosiaalipedagogiikka ja kristinusko voivat liittyä toisiinsa? Sosiaalipedagoginen toiminta pohjautuu eettiseen arvolähtökohtaan. Ihmisen ja yhteiskunnan toiminta perustuu aina jonkinlaisen arvohierarkian tunnustamiseen. Kulttuurimme on täynnä arvoja. Tällaisia ovat muun muassa poliittiset, eettiset, tekniset, taloudelliset ja uskonnolliset arvot. Ne osoittavat mitä yksityiset ihmiset ja koko yhteiskunta pitää tärkeänä. Arvot liittyvät aina jollaintapaa ihmisten tarpeisiin, haluihin ja toiveisiin. Ne toimivat myös ohjeina erilaisten valintojen kesken. (Launonen & Puolimatka 2000, 19.)

Kristinuskossa arvojen lähteenä nähdään Jumalan olemassaolo ja luonne. Jumala on olemukseltaan hyvä ja Hän on luonut yleispätevät sekä universaalit rakenteet hyvälle elämälle. Ihmisen yksi tehtävä on löytää sellaiset arvot, jotka kannattavat hyvää elämää. Jotkin sosiaalipedagogisista suuntauksista tukeutuvat lujasti kristilliseen arvomaailmaan sekä hyvän elämän käsitykseen. Kristillinen lähimmäisenrakkaus on parhaimmillaan antanut suuren motivaation sosiaalipedagogiseen

työhön yhteiskunnan vähäosaisten ja apua tarvitsevien kanssa. (Launonen & Puolimatka 2000, 20.)

Raamatussa Jeesus puhuu siitä, kuinka meidän tulisi auttaa lähimmäistämme ja pyrkiä tekemään hyvää muille ihmisille. Jeesus tiivistää opetuksensa Vuorisäärinaan. "Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille." (Matt. 7:12) Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan yksi pääelementti on yhteisöllisyys. Raamatussa Jumala kehottaa meitä pitämään toisistamme huolta. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta painottaa samaa asiaa.

2.4 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta

Sosiaalipedagogista hevostoimintaa voidaan kutsua sosiaalisen kuntoutuksen muodoksi, joka on koulutetun aikuisen ohjaamaa sekä ennalta suunniteltua. Ratsastusterapiasta poiketen sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa korostuvat yhteisön vuorovaikutus ja tuki yksilönäkökulman rinnalla. Toiminnan kohderyhmänä voivat olla lapset, nuoret, aikuiset ja miksei myös vanhukset. (Itä-Suomen yliopisto 2014.)

Sosiaalipedagogiseen hevostoimintaan kuuluu kaikki hevostallilla tehtävät työt, esimerkiksi hevosen harjaaminen, ruokinta, taluttaminen, ratsastus ja ajaminen. Päämääränä on auttaa ja tukea sellaisia henkilöitä, jotka ovat vaarassa syrjäytyä tai jotka ovat jo syrjäytyneet normaalielämästä sekä muista ihmisistä. Kaiken toiminnan lähtökohtana on hevosen hyvinvointi ja siitä huolehtiminen. Sen kautta pyritään näyttämään henkilölle myös niiden asioiden tärkeys, joista meidän oma hyvinvointimme koostuu. Näitä asioita ovat mm. puhtaus, terveellinen ravinto, säännölliset ruoka-ajat, sopiva liikunta ja riittävä lepo. Hevosta apuna käyttäen harjoitellaan myös vuorovaikutustaitoja. Seurataan miten hevonen reagoi omaan

käyttäytymiseemme eri tilanteissa. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuus perustuu henkilön oman toiminnan kautta saatuun kokemukseen. Merkittävässä osassa hevostoiminnassa ovat tallissa olevat muut ihmiset ja toimintaa ohjaava ammatti-ihminen. (Hevosopisto Ypäjä 2014.)

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan peruselementit tulevat sosiaalipedagogian teoriasta. Pääelementtejä on kolme: yhteisöllisyys eli vuorovaikutus ja osallisuus, elämyksellisyys eli kokemukset ja niiden jakaminen sekä toiminnallisuus eli yhteistoiminta, osallistuminen ja vastuunkanto. (Sosiaalipedagoginen hevostoimintayhdistys ry 2014.)

3 LUONTO JA HYVINVOINTI

Ihminen tarvitsee luontoa. Luonnosta saa voimaa ja ulkona oleminen virkistää. Suomen luonto tarjoaa paljon erilaisia mahdollisuuksia harrastaa ja urheilla. Pelkkä luonnonhelmassa istuminen ja linnunlaulun kuunteleminen rauhoittaa mieltä. Osa meistä kuitenkin erkaantuu luonnosta. Ihmiset muuttavat työn perässä kaupunkiin ja luonto muuttuu kaukaisemmaksi asiaksi. Ihmisen hyvinvointi on kuitenkin riippuvainen luonnosta. Ihmisen tulisi muistaa antaa aikaa itselleen.

3.1 Hyvän elämän eväät

Ihminen pyrkii välttämään tuskaa ja tavoittelemaan mielihyvää. Mielihyvä voi olla fyysisistä aisteihin perustuvaa tai henkistä sosiaalisen kokemuksen synnyttämää. Tarpeet vaihtelevat ihmisestä riippuen. Olennaista kuitenkin on kokea nautintoa ja nauttia elämästä. Hyvään elämään kuuluu oppi löytää mielihyvää tuottavia merkityksiä. Sosiaalipedagogisessa toiminnassa tavoitellaan mielihyvän kokemista yhteisöllisyydestä sekä vuorovaikutuksesta käsin. (Launonen & Puolimatka 2000, 36 - 37.)

Onnellisuutta tutkineen professori Sonja Lyubomirskyn mukaan vain murto-osa ihmisistä on onnellisia. Ihmisen onnellisuus ei ole kiinni vauraudesta. Suuri merkitys on ihmisen tietoisella toiminnalla. Hyvinvointi rakentuu vaurauden sijaan kiitollisuudesta, myönteisen ajattelun harjoittamisesta, sosiaalisiin suhteisiin panostamisesta ja omasta fyysisestä terveydestä. Materiaalin sijaan ihmisen kannattaa hankkia elämyksiä. (Stranius 2011, 41.)

Filosofi Descartes totesi 1600-luvulla "Ajattelen, siis olen olemassa". Kaikki meistä ajattelevat ja tekevät havaintoja. Ympäristössä havaintojen tekeminen, mielikuvituksen värikäs käyttö ja itsenäinen ajattelu antavat elämään henkistä sisältöä. (Launonen & Puolimatka 2000, 37.) Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa niin työntekijä kuin asiakas kokevat tilanteita, jossa on hyvä käyttää hieman mielikuvitusta ja pysähtyä ajattelemaan. Seuraamalla vaikka vain hevosen käyttäytymistä ihminen saa itselleen hyvää mieltä. Hevostarhan vieressä istuessa voi sulkea silmänsä ja kuvitella olevansa jossain muualla, ja kuunnella vain hevosten tasaista heinän rouskutusta ja kavioiden tasaista rummutusta maahan.

Suhde luontoon on meille ihmisille hyvin merkittävä asia. Ihmisen syvimpiin peruskokemusalueisiin kuuluu suhde luontoon. Se merkitsee meille jokaiselle oman aseman periaatteellista hahmottamista suhteessa muihin eläviin olentoihin sekä luontoon. Se merkitsee myös tyydyttävän luontosuhteen löytämistä jokapäiväisessä elämässä. Hyvään elämään kuuluu yhteys meitä ympäröivään luontoon. Tuskin pystymme kuvittelemaan hyvää elämää ilman luontoa. (Launonen & Puolimatka 2000, 38.) Luonto ja sen äärellä oleminen on yksi sosiaalipedagogisen hevostoiminnan parhaita puolia. Ihminen tarvitsee luontoa ja eläinten läheisyyttä. Luonto on paikka, jossa voimme rentoutua ja saamme ajatuksemme pois ikävistä asioista.

3.2 Green Care

Hevosen kanssa toimimiseen ja sosiaalipedagogiseen hevostoimintaan kuuluu luonnossa ja ympäristössä oleminen. Luontoon voidaan liittää sana Green Care. Mitä se tarkoittaa ja miten se liittyy sosiaalipedagogiseen hevostoimintaan? Green Care on luontoon ja maaseutu-ympäristöön kuuluvaa toimintaa, jolla pyritään edistämään ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua. Hyvinvointia kasvattavat vai-

kutukset syntyvät esimerkiksi luonnon elvyttävyyden, osallisuuden ja kokemuksellisuuden avulla. Toiminta sijoittuu monesti luonnonympäristöön, mutta luonnon elementtejä voidaan tuoda sekä hyödyntää myös kaupunki- ja laitospääristöissä. (Green Care Finland 2014.)

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan pääpisteenä ovat ennaltaehkäisevä toiminta sekä sosiaalinen kuntoutus. Talliyhteisöt tarjoavat värikkään toimintaympäristön, jossa ihmisellä on mahdollisuus osallisuuden sekä onnistumisen kokemuksiin. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa korostetaan yhteisöllisyyttä, elämyksellisyyttä ja toiminnallisuutta. Green Care perustuu melkein samoihin asioihin. Sen peruselementtejä ovat luonto, toiminta ja yhteisö. Näitä eri tavoin yhdistämällä sekä painottamalla syntyvät Green Care -toiminnan hyvinvointivaikutukset. (Green Care 2014.)

Luonto on toiminnan tapahtumapaikka, kohde tai väline. Sitä käytetään edistämään ja vahvistamaan asetettuja tavoitteita. Luontoelementti voi olla maalla tai kaupungissa, ja se voi pitää sisällään niin viherkasveja kuin kokonaista metsää. Eläimet ovat merkittävä Green Care -toiminnan luontoelementti. Toiminta liittyy ihmisen ympäristöönsä ja luo mahdollisuuden kokemuksille. Tekeminen tuottaa monesti mielihyvää sekä aktivoi. Luonnossa toimiminen voi olla aistillista, kuten maiseman tai eläinten havainnointia sekä rauhoittumista. Yhteisö luo mahdollisuuden osallisuuteen. Vuorovaikutteisuus kiinnittää yksilön yhteisöön ja voi luoda tunteen hyväksynnästä. Parhaimmillaan yhteisön tuki suojelee terveyttä ja edistää toiminnan vaikuttavuutta. Osallisuuden tuntu Green Care toiminnassa voi syntyä vuorovaikutuksessa ihmisten, eläinten, luonnon tai tietyn paikan kanssa. (Green Care 2014.)

3.3 Jumala, luonto ja eläimet

Sinäkö annoit hevoselle sen voiman, sinäkö annoit sille hulmuavan harjan? Sinäkö opetit sen hyppimään kuin heinäsiirkka? Mahtavasti, pelottavasti se korskuu, innoissaan se kuopii maata tasangolla, uljaana se ryntää taisteluun. Se pitää pelkoa pilkkanaan, se ei säiky eikä se pakene miekan tieltä. (Job. 38:19-22).

Luomiskertomuksen mukaan ihmisellä ja eläimellä on luomakunnassa läheinen suhde toisiinsa. Ihminen luotiin samana päivänä kuin eläimet. Ihmisen ja eläimen välisestä yhteenkuuluvuudesta kertoo myös vedenpaisumuskertomus, jossa Nooa sai Jumalalta tehtävän ottaa arkkiin kaikkia eläimiä pareittain. (Niemelä 2007, 92.) Ihmisen tulee varjella luonnon kaikkien elollisten säilymistä. Raamatussa on kohtia, jossa ihmisen ja eläimen suhde luojaansa näkyy hyvin. ”Vanhurskautesi on vuoria korkeampi ja oikeutesi kuin syvyyksien syvyys. Ihmistä ja eläintä sinä autat, Herra.” (Ps.36:7) Sapattikäskyssä Jumala kehottaa antamaan kotieläimille myös oikeuden lepoon niin kuin ihmisille. ”Tee työtä kuutena päivänä viikossa, mutta seitsemäntenä pysy työstäsi erossa, niin että härkäsi ja aasisi voivat levätä ja vähäisimmätkin orjasi saavat virkistäytyä.” (2.Moos.23:12.) Ihmisten tulee siis kohdella eläimiä samalla tavalla kuin Jumala. Kaikki elämä maailmassa on riippuvaisia Jumalan jatkuvasta huolenpidosta. (Juntunen 2007, 99-100.)

Eläimet ovat ihmisille tärkeitä. Usein ihmiset eivät vain huomaa, kun niillä on jotain sanottavaa. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa ihmisille opetetaan omien tunteiden ohjaamista ja hallintaa hevosen avulla. Hevonen osaa omalla kehonkielellään, ilmeillään ja eleillään kertoa meille monenlaisia asioita. Raamattu osoittaa useammassa kohdassa suurta arvostusta eläimiä kohtaan. Se miten kohtelemme eläimiä, kertoo meistä ihmisistä. Jumala on antanut kaikille ihmisille ohjeen toimia rakastavasti maailmaa kohtaan ja tämä ohje koskee myös eläimiä. Ihminen on riippuvainen eläimistä. Kaikki yhteiskuntamuodot rakentuvat eläinten varaan.

Eläin on lisäksi ihmisen vanha kumppani. Sudesta kesyyntyi koira ja hevonen on ollut ihmisellä luottokumppanina satojen vuosien ajan. (Pihkala 2010, 34.)

3.4 Ekoteologia

Ekoteologia tutkii ihmisen paikkaa luomakunnassa. ”Jumala asetti ihmisen Eede- nin puutarhaan viljelemään ja varjelemaan sitä.” (1. Moos.2:15) Viljely ja varjelu pitävät sisällään kunnioituksen ja huolenpidon. Luodun arvo tulee näkyväksi siinä, että luotuaan eläimet sekä ihmiset Jumala näkee, että niin oli hyvä. Luodut asiat eivät ole hyvää vain sen vuoksi, että Jumala julistaa ne hyväksi, vaan ne ovat hyvää itsessään. Kyse on ihmisen ja eläinten itseisarvosta, jonka Jumala näkee. (Sipiläinen 2007, 101-102.)

Ekoteologiassa nostetaan selkeästi esille Raamatun sekä perinteen moninaista luontomyönteistä materiaalia. Kristinuskon tulkinnoissa on tällä vuosituhannella painotettava ihmisen yhteenkuuluvuutta kaiken luodun kanssa, kunnioitusta, rakkautta ja ylistystä suhteessa luomakuntaan. (Kainulainen 2009.)

Rakkauden kaksoiskäsky kehottaa rakastamaan Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistä niin kuin itseä. Tämä kehotus käsittää koko luomakunnan. Ihmiset ovat tässä maailmassa ikään kuin taloudenhoitajia. Ihmisten tehtävän pitää maapallosta hyvää huolta. Ihmisten tehtävä on myös varmistaa, että se säilyy myös tuleville sukupolville. Ihminen koostuu täysin samoista alkuaineista kuin luonto, hän on ihan samojen luonnonlakien alainen. (Ojanen 2007, 131.)

4 YHTEISTYÖLLÄ ETEENPÄIN

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on uusi työmuoto hevosalalla. Uutena työmuotona se joutuu hakemaan paikkaansa. Yhteistyötahojen löytäminen on hankalaa nyky-yhteiskunnan taloudellisessa tilanteessa. Sosiaalipedagogiikka koskettaa siis monia kohderyhmiä. Tässä luvussa kerron hieman tahoista, jotka jo hyödynsivät sosiaalipedagogista hevostoimintaa. Toiminnan keskiössä on ihmisen ja hevosen välinen suhde. Tämän opinnäytetyön toinen merkittävä asia on selvittää sosiaalipedagogisten hevostoimijoiden yhteistyötahot. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on hevosavusteista toimintaa. Siinä hevonen toimii työparina.

4.1 Hevosala Suomessa

Maamme ratsastusurheilun keskusjärjestö on Suomen Ratsastajainliitto ry (SRL). Sen tehtävänä on edistää ratsastusta yleisenä urheilu- ja liikuntakasvatusmuotona, järjestää ratsastuskilpailuja sekä kehittää ratsastuksenopetusta ja valmennusta. Ratsastajainliitto on koko maan hevosharrastajien etujärjestö, joka ajaa sekä huippu-urheilun että kuntoharrastajien asiaa. Sen päätehtäviä on turvata hevosen hyvinvointi kaikessa urheilu- ja harrastetoiminnassa. Suomen ratsastajainliitto on perustettu vuonna 1920 ja se on kansainvälisen ratsastajainliiton, Fédération Equestre Internationalen (FEI) jäsen. Suomen Ratsastajainliitto ry on myös Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n (SLU) sekä Nuori Suomi ry:n jäsen. (Suomen ratsastajainliitto 2014.)

Suomessa hevosalous on monipuolista ja se pohjautuu suureen harrastus- ja yritystoimintaan. Ammattilaisten ja harrastajien vuorovaikutus on tärkeää alan kehityksen ja kasvamisen kannalta. Hevosia on Suomessa noin 75 500 ja määrä on kas-

vanut suuresti viime vuosina. Hevosiin liitettävä toiminta on useasti ravi- tai ratsastustoimintaa. Hevosala työllistää tällä hetkellä noin 5000 henkilöä koko-aikaisesti ja 10 000 henkilöä osa-aikaisesti. (Hippolis 2014.)

Suomessa ratsastusta harrastaa arviolta 160 000 suomalaista. Työ ja harrastus hevosten kanssa on sosiaalisesti erittäin arvokasta. Hevonen liittyy yhteiskuntamme eri väestöryhmiä yhteen. Hevosten kanssa toimiminen yhdistää kaikenikäisiä: nuoria ja aikuisia, vanhempia ja lapsia, miehiä ja naisia. Tasa-arvo toteutuu iän, sukupuolen ja sosiaalisen asemankin osalta. Hevonen tarjoaa ihmiselle mahdollisuuden rauhoittua sekä irtautua hetkeksi raskaasta arjesta. Hevonen on tulevaisuudessa yhä merkittävämpi niin virkistys-, liikunta-, hyvinvointi- kuin sosiaali- ja kuntoutuspalveluissa. Hevostoimintaa voidaan pitää suomalaisen Green Care -toiminnan edelläkävijänä. Hevostoiminta tulee saada osaksi hyvinvointistrategiaa niin kuntatasolla kuin valtakunnallisestikin. Hevosta hyödynnetään usealla eri tavalla myös kuntoutuksessa, ja hevonen auttaa syrjäytyneitä pääsemään uudelleen takaisin yhteiskuntaan. Viime vuosina on noussut esiin myös uusia hevospalvelumuotoja, jotka tukevat hyvinvointia. Näitä ovat mm. ratsastusterapia ja sosiaalipedagoginen hevostoiminta. (Hippolis 2014.)

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on aikuisen ohjaamaa ja siitä puhutaan sosiaalisen kuntoutuksen muotona. Se poikkeaa ratsastusterapiasta, koska sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa korostuu yhteisön vuorovaikutus ja tuki yksilönäkökulman rinnalla. (Ylä-Savon ammattiopisto 2014.) Ratsastusterapia on kuntoutusmuoto, jossa kuntoutuja, hevonen ja ratsastusterapeutti tekevät yhdessä töitä yksilön tavoitteiden saavuttamiseksi. Ratsastusterapian kohderyhmään kuuluvat etenkin henkilöt, joilla on psyykkisiä tai sosiaalisia ongelmia. Henkilön ongelmat voivat olla myös pelkästään mielenterveyteen tai käyttäytymiseen liittyviä. Ratsas-

tusterapia on hyvä kuntoutusmuoto myös liikuntavammaiselle. (Selvinen 2011, 15.)

4.2 Hevonen työparina

Mikä tekee hevosesta hyvän yhteistyökumppanin hyvinvointipalvelujen tuottamisessa? Millaisia ominaisuuksia hevosella on? Hevosen silmät, korvat, sieraimet sekä suu pystyvät yhdessä ilmaisemaan mitä erilaisimpia asioita. Hevonen viestii ilmeillään ja myös silmiinpistävillä eleillään. Eleet näkyvät ilmeitä kauemmaksi sekä antavat lähestyvälle ihmiselle mahdollisuuden havaita hevosen mielentilan jo kaukaa. (Kaimio 2004, 23-25.)

Hevosella on kyky peilata omalla kehollaan lähellä kulkevien liikkeitä. Hevonen seuraa ihmistä ja tulkitsee meitä koko ajan. Hevosella on suunnaton herkkyyys reagoida ihmisen pieniinkin kehonkielen muutoksiin. Hevonen ei muistuta ihmistä, mutta ihminen voi omalla olemuksellaan tuoda esiin hevosesta jonkin synnynnäisen käyttäytymistavan. Ihmisen olemus ja asento viestii hevoselle aina jotain. Pienen asennon muutos voi vaikuttaa hevoseen joko positiivisesti tai negatiivisesti. Joissain asioissa voidaan ajatella, että hevonen ja ihminen ovat samanlaisia. Säikähtäessään ihminen jännittyy, samoin reagoi hevonen. (Kaimio 2004, 106-107.)

Hevoset koskevat paljon toisiinsa halutessaan viestiä ystävyyttä. Ne nojailevat toisiinsa, seisovat lähekkäin ja rapsuttelevat toisiaan. Ihminen matkii parhaiten ystävyyseleitä rapsuttamalla hevosta. Ihmisen ja hevosen välinen keskustelu sisältää aina paljon enemmän kuin pelkät ihmisen sanomat sanat. Hevonen lukee ihmistä. Äänenpainolla, mielentilalla ja asennolla on paljon merkitystä. (Nieminen 2003, 53-55.) Hevosen kyvystä reagoida ihmisen tunteisiin ja olemukseen on paljon hyötyä silloin, kun ihminen joutuu tutkimaan itseään ja omaa olemustaan. Hevo-

nen on iso ja kunnioitusta herättävä eläin. Ihminen oppii hevosen avulla peilamaan omaa olemistaan.

Hevonen on yleensä yhteistyöhaluinen sekä sosiaalinen olento, johon ihmisen on helppo ottaa kontaktia. Hevosen kanssa työskentely on palkitseva kokemus, joka motivoi jatkamaan yhteistyötä. Kävellessä hevosesta välittyy ratsastajaan minuutin aikana noin 100 moniulotteista ja symmetristä liikeimpulssia, jotka ovat melko samantyyppisiä kuin ihmisen kävelyssä. Hevosen ruumiinlämpö on noin 1,5 astetta ihmisen ruumiinlämpöä korkeampi. Hevosen lämmön vaikutus ihmiseen on yleensä positiivista ja sitä on mahdoton jäljittää mekaanisesti. Hevosen liike vaikuttaa ihmisen tunto-, tasapaino- ja liikeaistijärjestelmiin. Hevosen kanssa saadut aistikokemukset parantavat tietoisuutta omasta kehostamme, jolloin liikkeiden suunnittelu ja taitavuus paranevat. Talliympäristö mahdollistaa lisäksi hyvin monipuolisia haju-, kuulo- ja näköaistikokemuksia. Hevonen on hyvä psyykkisen kuntoutuksen tukena, jolloin korostuu hevosen luontainen herkkyys tunteille sekä sen mahdollisuudet tunteiden ja käyttäytymismallien peilinä. (Suomen ratsastusterapeutit 2014.)

4.3 Yhteistyötahoja

Sosiaalipedagogiikka pyrkii auttamaan huono-osaisia ja tukemaan yksilön kasvua ja kehitystä takaisin yhteiskuntaan. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta sopii niin yksilölle kuin ryhmälle. Seurakunta on taho, joka tekee laajamittaista lapsi-, nuori- ja vanhustyötä. Seurakunta on mukana ihmisen koko elämänkaaren ajan. Kristillisen toiminnan peruseriaate nousee Kultaisesta säännöstä. Meidän tulee kohdella toisia niin kuin haluaisimme itseämme kohdeltavan. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työn keskeisiä arvoja ovat vastuullisuus ja oikeudenmukaisuus. Meidän tulee pitää huolta lähimmäisistä, erityisesti heikoista ja syrjäytetyistä. Käytännössä kirkko toimii ihmisten kanssa arjen keskellä: työpaikoilla, kouluissa, sai-

raaloissa, vankiloissa, Suomessa sekä maailmalla. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2014.)

Läsnäolon nuorisotyö on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyön missio, visio ja strategia 2015. Sen tarkoitus on auttaa ja tukea seurakuntien työyhteisöjä arvioimaan ja kehittämään toimintaansa erityistä tukea tarvitsevien lasten, nuorten ja heidän perheidensä parissa. Erityisnuorisotyötä tehdään siellä, missä nuoret viettävät aikaansa ja reagoidaan asioihin jotka ovat heille tärkeitä. Nuoren rinnalla kuljettaessa erityisnuorisotyö on pitkäjänteistä kasvatustyötä ja nuoren suoriutumisen tukemista. Erityisnuorisotyönohjaajilta vaaditaan tietotaitoa ihmissuhdetyöstä ja erityisosaamista mm. retki- ja leiritoiminnasta sekä elämys- ja seikkailupedagogiikasta. (Läsnäolon nuorisotyö 2007.)

Erityisnuorisotyössä voidaan käyttää siis elämys- ja seikkailupedagogiikkaa. Niiden pyrkimys on tukea syrjäytymisvaarassa olevien kasvua ja elämänhallintaa sekä aktivoida heitä yhteiskunnalliseen toimintaan ja itsensä kehittämiseen. Sosiaalipedagogisessa ajattelussa ja toiminnassa korostetaan henkilön omaan aktiivisuuteen perustuvaa kasvua ja oppimista. (Hämäläinen 1998, 164.) Sosiaalipedagoginen hevostoiminta perustuu samaan viitekehykseen kuin seikkailu- ja elämyspedagogiikka. Sosiaalipedagogista hevostoimintaa hyödyntää Suomessa tällä hetkellä jo pari seurakuntaa.

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan yhteistyötahona voi toimia kunta tai kaupunki sekä perhekoti tai lastensuojelulaitos. Erilaisista paikallisista järjestöistä voi myös saada itselleen toimivan yhteistyötahon. Muita mahdollisia yhteistyötahoja voi olla esimerkiksi Suomessa toimiva Green Care Finland ry, joka edistää luonto-, eläin-, ja maatala-avusteisten menetelmien käyttöönottoa hyvinvointi- ja terveyspalveluiden yhteydessä. Yhdistys on perustettu vuonna 2010. Yhdistys haluaa

tuoda esille toimintakyvyltään heikentyneiden oikeuden kauniiseen luontoon, liikuntaan, sosiaalisiin suhteisiin ja yhteisölliseen kokemiseen. (Green Care 2014.)

5 TUTKIMUSONGELMAT JA TUTKIMUSMENETELMÄT

Tässä luvussa kerron tutkimuksen tarkoituksesta ja sen etenemisestä vaihe vaiheelta. Tutkimus on toteutettu yhdessä Ilon Kopseen yrittäjän Teea Ekolan kanssa. Tutkimusmenetelmänä on käytetty kvalitatiivista eli laadullisen tutkimuksen menetelmää. Aineisto kerättiin kyselylomakkeella webropolissa. Vastaajaryhmänä toimi sosiaalipedagogisen hevostoiminnan viitekehyksellä toimivat ammattilaiset. Tässä luvussa kerron ja perustelen, miksi valitsin juuri kyseisen kohderyhmän ja miten onnistuin rajaamaan vastaajaryhmän. Pohdin myös tutkimuksen luotettavuutta ja käyn läpi tutkimusprosessia.

5.1 Tutkimusongelmat

Idea tähän opinnäytetyöhön lähti siitä, kun suoritin itse sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutuksen. Halusin hyödyntää opinnäytetyössäni omaa osaamistani ja tutkia laajemmin sosiaalipedagogista hevostoimintaa työntekijän näkökulmasta. Internetistä löysin erilaisia pro gradu-tutkielmia ja opinnäytetöitä aiheeseen liittyen, mutta yhtään vastaavanlaista en löytänyt. Maija Larjan opinnäytetyö ”Työntekijöiden näkemyksiä sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta” tuli lähimmäksi omaa aihettani. Larjan opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää työntekijöiden näkemyksiä sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta. Miten työntekijät määrittelevät toiminnan, miten toimintaa järjestetään ja miten työntekijät kuvaavat toiminnan vaikuttavuutta. Tutkimus oli kvalitatiivinen ja toteutettiin puhelinhaastatteluilla. (Larja 2013.)

Jenna Oravan pro gradu – tutkielma käsitteli sosiaalipedagogisen hevostoiminnan päämääriä ja toteutusta hevostoiminnan ohjaajien kuvaamana. Tutkimuksen tar-

koituksena oli kartoittaa tavoitteita ja menetelmiä laajemmin. Tutkimusaineisto kerättiin avoimella kyselyllä ja tutkimus oli laadullinen. Oravan pro gradu-tutkielma tuli sisällöllisesti lähelle omaa tutkimustani. Tosin tässäkin työssä ei keskitytty siihen, miten sosiaalipedagogisen hevostoiminta vaikuttaa itse työntekijään. (Orava 2010.)

Tutkimuksen rakentaminen lähti liikkeelle pitkällä keskustelulla hankkeistajani kanssa. Olimme aluksi erimielisiä siitä, mitä asiaa sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa lähdetään tutkimaan. Alkuperäinen ideani oli tutkia sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta lapsiin ja nuoriin työntekijän näkökulmasta. Hankkeistajani halusi kuitenkin enemmän tutkia sosiaalipedagogista hevostoimintaa työntekijälähtöisesti. Jouduin välillä korostamaan sitä, että työssäni täytyy olla myös linkki seurakuntaan. Pitkän pohdinnan jälkeen hankkeistajani kanssa päädyin lopulta yhdistämään hankkeistajani ehdotuksia ja omia ideoitani. Koen, että tutkimusongelmat muotoutuivat minulle ja hankkeistajalleni sopiviksi.

Opinnäytetyöni tarkoituksena tuli selvittää sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta työntekijään. Onko toiminnalla ollut vaikutusta hänen omaan hyvinvointiinsa ja millaisia vaikutukset ovat olleet? Halusin myös selvittää millaisten yhteistyötahojen kanssa sosiaalipedagogista hevostoimintaa hyödyntävä henkilö tekee yhteistyötä. Toimiiko hän yksin vai tekeekö hän yhteistyötä toisen sosiaalipedagogisen hevostoimintaohjaajan kanssa? Toteutin tutkimuksen aineistonkeruun kyselyllä webropolissa (Liite 1). Opinnäytetyön tutkimusongelmiksi valitsin:

- Mitä sosiaalipedagoginen hevostoiminta on tuonut työntekijälle?
- Millaiset ovat sosiaalipedagogisen hevostoimijan yhteistyötahot?

Valittuihin tutkimusongelmiin oli tärkeä löytää vastauksia, koska sosiaalipedagoginen hevostoiminta on uusi työmuoto ja sen tunnettavuutta on tärkeä lisätä. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta painottaa tallilla tehtävää työtä hevosen ja yhteisön kanssa. Toiminnan positiivinen vaikutus ohjaajaan itseensä antaa asiakkaille ja uusille työtahoille varmuutta toiminnan tehokkuudesta. Tällä opinnäytetyöllä halusin myös tuoda sosiaalipedagogista hevostoimintaa tunnetummaksi humanistisella ja kasvatusalalla.

Yhteistyötahojen selvittäminen lähti liikkeelle hankkeistajani ideasta. Itse halusin vielä erikseen selvittää sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajan yhteyksiä seurakuntaan. Yhteistyötahojen esille nostaminen palvelee sekä hevostoiminnan ohjaajaa että yhteistyötahoja. Yhteistyötahojen monipuolisuus on tärkeä tuoda esille, jotta pystytään jatkossa löytämään uusia kohderyhmiä. Teoriaosassa kerrotaan siitä kuinka syrjäytymistä tapahtuu ihmisen elämänkaaren eri vaiheissa. Kohderyhmät ovat kaikki ikäluokat vauvasta vaariin. Eri kohderyhmien esille nostaminen palvelee myös uusia sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajia. Sosiaalipedagogisten hevostoiminnan ohjaajien on helpompi lähestyä yhteistyötahoja, kun he voivat kertoa, että toimintaa harjoitetaan jo yleisesti esimerkiksi perhekodeissa hyvillä tuloksilla. Yhteistyötahojen selvittäminen antaa myös viitteitä siitä, mistä voisi löytyä vielä muita mahdollisia yhteistyötahoja, joiden kanssa toimintaa ei vielä ole?

5.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänä käytin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta. Kvalitatiivinen tutkimusote sopii silloin parhaiten, kun ilmiöstä tiedetään vähän (Kananen 2008, 30). Sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta löytyy muutama pro gradu-tutkielma. Omasta aiheestani ei löydy vastaavaa tutkimusta lainkaan. Laadullinen

tutkimus kuvaa todellista elämää. Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii myös kuvaamaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Laadullisessa tutkimuksessa kohderyhmä valitaan tarkoituksenmukaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 160-164.)

Toteutin kyselyn helmikuun 2014 aikana. Kysely oli noin kolme viikkoa auki webropolissa. Siihen vastasi 15 henkilöä. Kyselyä oli katsottu yhteensä 100 kertaa. Ohjelma rekisteröi kaikki kerrat, kun kysely avataan. On siis mahdollista, että sama henkilö on avannut kyselyn useamman kerran. Kyselyn avaajista 15/100 vastasi kyselyyn. Voidaan siis ajatella, että vastausprosentti oli 15%.

Kysely jakaantui kolmeen pääkohtaan. Ensin selvitettiin hieman vastaajan taustoja. Sitten haettiin vastauksia ensimmäiseen tutkimusongelmaan eli mitä sosiaalipedagoginen hevostoiminta on tuonut työntekijälle ja lopuksi kartoitettiin yhteistyötahoja. Viimeinen kysymys käsitteli mainontaa, sillä se on mielestäni todella tärkeä asia yhteistyötahojen löytymisen kannalta. Kyselyn vastaajat toimivat siis sosiaalipedagogisen hevostoiminnan viitekehyksen saralla. Kysely oli tarkoitettu nimenomaan henkilöille, jotka käyttävät sosiaalipedagogista hevostoimintaa työssään. Kyselyä oli katsottu 100 kertaa, joten koen, että vastaajajoukko on hyvin rajautunut haluttuun joukkoon. Kyselyn kysymykset olivat suunnattu vain sosiaalipedagogisen hevostoiminnan toimijoille, ei siis riittänyt, että käyttää hevosta työparina vaikka ratsastusterapiassa tai ratsastuskoulussa, viitekehyksenä piti olla nimenomaan sosiaalipedagoginen hevostoiminta.

Ensimmäinen kysymys käsitteli sitä, että kauanko henkilö on työskennellyt hevosten kanssa. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta ei painota ratsastustaitoa, mutta hevosen kanssa tulee osata työskennellä. Hevosen eleitä, ilmeitä ja käyttäytymistä pitää osata lukea ja tulkita. Hevosmiestaitoja ei opi kirjoista, vaan ne karttavat

käytännössä. Mitä kauemmin tekee töitä erilaisten hevosten kanssa, sitä paremmin niitä oppii lukemaan ja ymmärtämään. Jokainen hevonen on erilainen yksilö, aivan kuten meistä ihmisistä jokainen on oma persoonansa. Kaikki eivät tule toimeen kaikkien kanssa, mutta niin ihmisten kuin hevostenkin käyttäytymistä oppii lukemaan. Valitsin tämän kysymyksen juuri siksi, että halusin nähdä millaisten taustojen pohjalta ihmiset alkavat järjestää sosiaalipedagogista hevostoimintaa. Oma mielipiteeni on se, että mitä kokeneempi hevosihminen, sitä paremmat lähtökohdat on tarjota laadukasta sosiaalipedagogista hevostoimintaa.

5.3 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa tulee tarkastella useita eri asioita. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutuksen voi suorittaa muun muassa Ypäjällä, Kiuruvedellä ja Ilmajoella. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutuksen omaavia on siis Suomessa useita. Missään ei kuitenkaan ole listaa tai tarkkoja tietoja siitä, kuinka paljon koulutuksen käyneitä Suomessa on. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan internetsivulta löytyi lista sosiaalipedagogisen hevostoiminnan toimijoista. Listassa ei kuitenkaan ole kaikkia tällä hetkellä sosiaalipedagogista hevostoimintaa tekeviä toimijoita. Osa linkeistä vei vanhentuneille internetsivuille. Valitsin listalta muutaman Länsi-Suomen alueella toimivan sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajan ja lähetin heille sähköpostia. Pyysin heitä vastaamaan kyselyyn ja kerroin mihin tarkoitukseen vastaukset menevät. En saanut koskaan vastausta lähettämäni sähköpostiin, mutta toivon, että he kävivät kyselyyn vastaamassa.

Kyselyyn vastaajia lähdin etsimään facebookista. Facebookissa voi luoda suljetun ryhmän, johon kuuluu vain tiettyjä henkilöitä. Itse kuulun ryhmään ”Ilmajoen sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutus vuosikurssi neljä”. Ryhmään kuuluu

pelkästään vuosikurssin jäsenet, jotka ovat suorittaneet sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutuksen samaan aikaan. Ryhmän jäsenmäärä oli kuusitoista henkilöä. Päätin siis julkaista ryhmässä webropol-kyselyn linkin. Tiesin, että vastaajajoukko vastaa kyselyn kohderyhmää. Hankkeistajani ehdotti, että julkaisisin kyselyn myös ”Etelä-Pohjanmaan opiston hevostoimijat” facebook-ryhmässä. Kyseisen ryhmän jäsenmäärä oli 46. Ryhmä on suljettu ryhmä ja siihen kuuluu eri vuosikursseilta sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutuksen käyneitä.

Näiden kahden ryhmän pohjalta en saanut tarpeeksi vastaajia. Päätin jakaa linkin vielä ”hevostapahtumat Pohjanmaalla” facebook-ryhmässä. Kyseiseen ryhmään kuului yli 1500 jäsentä. Tiesin, että ryhmään kuului erilaisia hevosalan ihmisiä. En olettanut, että kaikki kuuluvat kyselyn vastaajakohderyhmään. Sain kuitenkin haluamani eli kiinnostusta kyselyä kohtaan. Yksi tuttavani otti minuun yhteyttä ja pyysi minua julkaisemaan kyselyn vielä yhdessä facebook-ryhmässä. Julkaisin kyselyn linkin vielä ”Vaasan seudun ravirengas ry” ryhmässä. Kyseiseen ryhmään kuului yli kolmesataa jäsentä. Kyselyn linkin julkaisemisen yhteydessä kerroin hieman itsestäni. Kerroin myös kenelle kysely oli suunnattu (Liite 2).

Facebookin lisäksi lähetin muutaman yksityisen sähköpostiviestin tietyille henkilöille. Löysin internetistä kaksi seurakuntaa, jotka hyödynsivät sosiaalipedagogista hevostoimintaa. Nämä seurakunnan olivat Espoon seurakunta ja Lahden seurakunta. Lähetin myös sähköpostiviestin entiselle opettajalleni, joka työskentelee Ylä-Savon ammattiopistossa Kiuruvedellä Hingunniemen yksikössä. Pyysin häntä jakamaan linkkiä eteenpäin hevostalouden ammattilaisille, jotka hyödyntävät sosiaalipedagogista hevostoimintaa.

Tein kyselylomakkeesta kolme eri versiota. Ensimmäisen kyselyn kysymykset eivät vastanneet selkeästi tutkimusongelmiin. Päätin tehdä kyselyn kokonaan uu-

delleen. Pohdin tarkasti, mitä haluan tällä kyselyllä saada selville. Mihin haen tietoa? Toinen versio kyselylomakkeesta oli selkeästi parempi. Kyselylomakkeen kävi läpi työelämänohjaaja ja opinnäytetyöohjaaja. Kolmas versio oli hyvä kysymyksiltään ja kielioppiasultaan. Kysymykset olivat selkeät ja ne oli hyvin jäsennelty.

Vaikea on sanoa, miten vakavasti kyselyyn vastanneet ottivat kyselyn. Vastausten pituuksista voi todeta sen, että vastaajat ovat kyllä hyvin paneutuneet kysymyksiin. Vastaukset olivat alussa todella pitkiä, mutta lyhenivät kyselyn loppuun mentäessä. Kyselyssä saattoi olla liian monta kysymystä. Vastaajien motivaatio ei pysynyt yllä kyselyn loppuun asti. Sen voi todeta myös siitä, että loppupuolen kysymyksiin kaikki eivät enää vastanneet. Kysymykset 6,7 ja 8 olivat sisällöllisesti lähellä toisiaan (Liite 1). Niistä olisi voinut jättää jonkun pois.

6 TULOKSET

Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta työntekijään. Onko sillä ollut vaikutusta ohjaajan omaan hyvinvointiin tai työssä jaksamiseen? Halusin perusteluja myös sille, miksi hevonen on hyvä työpari. Toinen keskeinen asia oli selvittää sosiaalipedagogisen hevostoimijan yhteistyötahot. Toimiiko henkilö yksin vai tekee esimerkiksi yhteistyötä jonkin toisen sosiaalipedagogista hevostoimintaa hyödyntävän ammattilaisen kanssa? Koulutukseni myötä tarvitsin työhön erikseen näkökulmaa siitä, kuinka moni vastaajista tekee yhteistyötä seurakunnan kanssa ja millaista yhteistyö on tai voisi mahdollisesti olla. Kyselyyn vastasi yhteensä 15 sosiaalipedagogisen hevostoiminnan viitekehksellä toimivaa ammattilaista.

6.1 Sosiaalipedagogisen hevostoimijan taustat

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta painottuu hevosen kanssa toimimiseen ja talliympäristössä erilaisten harjoitteiden tekemiseen. Opetellaan hevosen harjausta, tehdään talutusharjoituksia, jossa asiakas seuraa hevosen olemusta ohjaajan opastuksella tai tehdään rentoutusharjoituksia, joissa asiakas ratsastaa ilman satulaa ja tuntee hevosen lämmön ja tasaisen varmat askeleet allaan. Hevosen kanssa työskentelyyn tarvitaan ohjaajalta hevosen tuntemusta. Kyselyssä halusin hieman kartoittaa vastaajien hevostaustaa. Kolmasosa vastaajista 5/15 kertoi toimineensa hevosten kanssa 1-5 vuotta. 1/15 vastasi toimineensa hevosten kanssa 6-10 vuotta. 2/15 kertoi toimineensa hevosten kanssa 11-15 vuotta. Vastaajista 4/15 ilmoitti toimineensa hevosten kanssa 16-20 vuotta. 3/15 kertoi toimineensa hevosten kanssa yli 21 vuotta.

Vastaajien hevostaustat osoittautuivat hyvin erilaisiksi. Osa vastaajista oli työskennellyt hevosten kanssa todella pitkään. Itseäni hieman yllätti se, että vastaajista 5/15 oli työskennellyt hevosten kanssa vasta 1-5 vuotta, joka on melko lyhyt aika. Toisaalta ratsastus ja hevosharrastus on kasvattanut suosiotaan viime vuosina. Osa vastaajista saattaa olla henkilöitä, jotka ovat löytäneet hevosen uudelleen keski-ikäisinä.

Hevonen on eläin, jolla on oma tahto, ja jokainen hevonen on myös oma persoonansa. Hevonen työparina vaatii sen, että ohjaaja tuntee hevosen. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa asiakasta opetetaan peilaamaan omia tunteitaan hevosen kautta. Hevonen on todella herkkä eläin. Se on saaliseläin ja sillä on pakoreaktio vaaratilanteen uhatessa. Hevonen aistii, jos ihminen pelkää, on uhakas, surullinen tai iloinen. Hevonen reagoi omalla olemuksellaan ihmisen viesteihin. Kyselyyn vastanneet kokivat hevosen hyväksi työpariksi, koska hevonen on välitön, se peilaa tunteita, hevonen ei syrji ketään ja hevonen koettiin luotettavaksi työpariksi, joka antaa aina kaikkensa. Vastauksista käy ilmi, että sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajat kokevat hevosen todella ainutlaatuisena työparina.

Hevosen hyvinvoinnin eteen tehtävät askareet sopivat kaikille ja ne antavat luonnollisen väylän sosiaalisten taitojen, vuorovaikutuksen, rutiinien, keskittymiskyvyn, ohjeiden noudattamisen ja vastuullisuuden harjoittamiseen. Hevonen itsessään on hyvä vuorovaikutuksen harjoitteluun, sillä se reagoi eleillään selvästi ja rehellisesti. (Vastaaja 10.)

Hevosen hyvinvointi vaati konkreettista tekemistä, hevonen peilaa tunteita, hevonen on monipuolinen työkaveri ja työväline, talliympäristössä on tilaa myös muulle tekemiselle, hevosen ympärillä on luontoa, hevonen on terapeutin, hevonen on oman mielenkiinnon kohde, hevonen on suora ja avoin, hevonen ei arvostelee asiakasta, hevonen herättää kunnioitusta. (Vastaaja 11.)

Hevonen on aito ja rehellinen palautteen antaja/ "opettaja" hyvässä ja pahassa. Hevosien kanssa on luonnostaan, ilman ponnisteluja hyvä olla ja helppo olla läsnä. Hevosien avulla on helppo ottaa keskusteluun, käytännönesimerkein tai pohdittavaksi erilaisia ihmisen kasvuun, sosiaalisiin-, keskittymisen-, omatoiminnan ohjauksen taitoihin jne. liittyviä aiheita. (Vastaja 15.)

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on melko uusi työmuoto. Vastajista 9/15 kertoi harjoittaneensa sosiaalipedagogista hevostoimintaa vasta vuoden verran. Vastajista 2/15 oli harjoittanut toimintaa kaksi vuotta ja 2/15 oli harjoittanut toimintaa kolme vuotta. Vastajista 1/15 kertoi harjoittaneensa toimintaa neljä vuotta ja yli viisi vuotta toimintaa oli harjoittanut 1/15. Vastauksista käy ilmi, että vastajista suurin osa oli toiminut sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajina vasta vähän aikaa. Vastajajoukosta löytyy yksi, joka oli harjoittanut toimintaa jo pidemmän aikaa.

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutus ei ole ammatti itsessään. Koulutus on suunnattu täydennyskoulutukseksi sosiaali-, terveys- ja nuorisualan ammattilaisille, ratsastusterapeuteille ja ratsastuksenohjaajille. Koulutettavilta vaaditaan kokemusta hevosten kanssa työskentelystä ja toimimisesta. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutuksen laajuus on 25 opintopistettä. Sen tavoitteena on antaa lisäkoulutusta siihen, miten sosiaalipedagogista hevostoimintaa voi hyödyntää omassa ammatissaan. Miten esimerkiksi ratsastuskouluyrityksellä voisi järjestää sosiaalipedagogista hevostoimintaa tavallisten ratsastustuntien lisäksi, miten lastensuojelussa työskentelevä voi hyödyntää jo aiempaa hevoskokemusta ja järjestää sosiaalipedagogista hevostoimintaa tai miten sosiaalipedagogista hevostoimintaa voitaisiin hyödyntää vanhusten kanssa? Jokainen koulutuksen käyvä voi itse pohdita ja suunnitella millaista sosiaalipedagogista hevostoimintaa alkaa järjestää ja mikä on kohderyhmä. (Etelä-Pohjanmaan opisto 2014.)

Vastaajista sosiaalipedagogista hevostoimintaa päätyönään ei tehnyt kukaan. Vastauksista näkyy kuinka monipuolisesti koulutettuja sosiaalipedagogisen hevostoiminnan toimijat ovat. Vastaajista neljä kertoi työskentelevänsä lastensuojelun parissa. Kolme vastaajista kertoi toimivansa hevosalan yrittäjänä. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta oli siis osa heidän toimintaansa. Kyselyyn vastasi myös psykiatrian sairaanhoitaja, lastentarhanopettaja, kemisti, erityisopettaja, kuraattori, neuvolatyöntekijä, opiskelija ja eläkeläinen. Kyselyyn vastaajien koulutustausta oli todella monipuolinen. Yllätyin hieman vastaajien monialaisuudesta. Toisaalta vastaajien laaja osaaminen osoittaa, kuinka hyvin sosiaalipedagoginen hevostoiminta sopii koulutuksena todella monelle taholle. Monitahoisella kouluttamisella saadaan myös tavoitettua useita eri kohderyhmiä. Monien eri kohderyhmien tavoittaminen tuo mahdollisuuden usealle yrittäjälle samalla alueella. Toinen voi myydä palvelua päihdeongelmallisille ja toinen sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaaja voi tehdä työtä vanhusten tai lasten kanssa.

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on uusi työmuoto. Se on noussut nyt jo monta kertaa esiin. Edellä olevista vastauksista nousee kuitenkin hyvin esiin, kuinka kasvatusalalla toimivat henkilöt käyttävät sosiaalipedagogista hevostoimintaa. Vastauksista ei kuitenkaan käy ilmi myyvätkö henkilöt sosiaalipedagogista hevostoimintaa esimerkiksi perhekotiin, jossa työskentelevät. Toimiiko vastaaja omalla tahollaan vai yhteistyössä työpaikkansa kanssa.

Jokaisella vastaajalla oli varmasti oma näkemys siitä, miksi on valinnut yhdeksi työmuodoksi sosiaalipedagogisen hevostoiminnan. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa tulee olla se jokin erityinen juttu, mikä erottaa sen muista palveluista, jolla ehkäistään muun muassa nuorten syrjäytymistä. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta oli osa vastaajien työtä.

Järjestän sosiaalipedagogista hevostoimintaa osana toimintaterapiaa eli käytän sitä viitekehystenä työssäni. Koen sosiaalipedagogisen hevostoiminnan antavan hyviä välineitä käytännön työlle sekä itse nautin työstä ja koen siinä onnistumisia. Olen havainnut myös asiakkaissa sosiaalipedagogisen hevostoiminnan olevan hyvä väline käsitellä haasteita mutta myös saada onnistumisia ja sitä kautta vahvistaa itsetuntoa. (Vastaja 2.)

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta sopii erityisen hyvin koulutukseeni: sosionomi (AMK). Lisäksi se sopii edustamani yhdistyksen ideologiaan tarjota green care palveluja. Hevostoiminta osallistaa ja luo yhteisöllisyyttä, saa asiakkaan kokemaan itsensä merkittäväksi osaksi isompaa kokonaisuutta. Hevostoiminta on vahva menetelmä joka sitouttaa kävijänsä tehokkaasti. Se myös ryhmäyttää hyvin. (Vastaja 11.)

Sosiaalipedagogista hevostoimintaa järjestettiin siksi, että se koettiin toimivaksi terapiamuodoksi, hyväksi työvälineeksi ja sopivaksi työmuodoksi edistämään talvella toimivaa työyhteisöä. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta nähtiin arvokkaana työmuotona. Sen toimivuutta esimerkiksi nuorten parissa pidettiin merkittävänä. Kaksi vastaajista perusteli sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ottamista omaan työhönsä arvojen ja kasvatusteorian pohjalta.

Teen osa-aikatyötä yhdistyksessä, joka tarjoaa sosiaalipedagogista hevostoimintaa. Yhdistyksen toiminta-ajatus pohjaa green caren - tavoitteena on edistää ihmisten hyvinvointia luonnon, maaseutu ympäristön, eläinten ja käsillä tekemisen avulla. Halu tehdä tällaista työtä kumpuaa omista arvoista. (Vastaja 10.)

Se kuuluu isona osana työpaikkani kasvatusteorian ja on tärkeä osa arkea. Täydennyskoulutuksen käyneenä minulla on vastuu nuorten hevostoiminnan tavoitteesta ja osavastuu hevostoiminnan ohjaamisesta yhdessä muiden "hevosaikuisten" kanssa. (Vastaja 12.)

6.2 Toiminnan merkitys työntekijälle

Sosiaalipedagogisella hevostoiminnalla on tutkitusti ollut myönteisiä vaikutuksia eri kohderyhmiin. Katri Saastamoisen Pro gradu-tutkielma "Sosiaalipedagogisen

hevostoiminnan mahdollisuudet psykososiaalisen toimintakyvyn tukemisessa” osoittaa, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta on monipuolinen mahdollisuus asiakkaiden toimintakyvyn tukemisessa. Tutkimuksessa mukana oli kehitysvammaisia, liikuntavammaisia ja keskittymishäiriöisiä. (Saastamoinen 2007, 70-71.) Laura Mustosen kasvatustieteen pro gradu-tutkielma, ”Oletko katsonut hevosta silmiin”, tutkii sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuutta erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten kuntoutuksessa. Tutkimuksen tärkein tulos oli se, että sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ammattilaiset kokivat sosiaalipedagogisen hevostoiminnan monipuolisena kuntoutusmuotona tukea tarvitsevien lasten ja nuorten ongelmissa. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta nähtiin hyvänä kuntoutusmuotona ja sen avulla pystyttiin tekemään ennaltaehkäisevää työtä. (Mustonen 2008, 63.)

Tällä kyselyllä halusin selvittää onko sosiaalipedagogisella hevostoiminnalla ollut myönteisiä vaikutuksia työntekijään. Vastausten perusteella sosiaalipedagoginen hevostoiminta koettiin terapiana itselle, se tuo iloa ja antaa mielekkyyttä arkeen. Myönteisenä vaikutuksena koettiin myös se, että asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä palveluun ja tulevat mielellään uudestaan. Vastauksissa vedottiin myös hevosen terapeutteeseen vaikuttavuuteen. Hevonen ja hevosten kanssa toimiminen nähtiin itselle hyvänä harrastuksena.

Hevosten kanssa tekemäni työ on tukenut omaa harrastamistani omien hevosteni kanssa niinä aikoina, kun se muiden kiireiden ja elämäntilanteen takia on ollut säästöliekillä. Oman tallin jokapäiväiset askareet tuottavat minulle hyvinvointia esimerkiksi liikunnan, ulkoilun ja sosiaalisen yhteisön muodossa. (Vastaaja 10.)

Yksi vastaajista totesi, että ei ollut huomannut sosiaalipedagogisella hevostoiminnalla olevan vaikutusta omaan hyvinvointiin.

Itse olen päivittäin niin paljon omien hevosten kanssa, että näin parin sosiaalipedagogisen hevostoiminta kerran jälkeen en vielä ole huomannut eroa omassa hyvinvoinnissani. (Vastaja 6.)

Yksi vastaajista kertoi kommentissaan sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttaneen omaan hyvinvointiinsa todella paljon. Erikseen hän vielä mainitsi hevosen auttaneet hänet läpi masennuksesta.

On, todella paljon. Ylipäättään hevonen on mm. auttanut läpi masennuksen ja yli pelkojen. Työni ihanana piristeenä on sosiaalipedagoginen hevostoiminta, joka luo innostusta ja motivaatiota. (Vastaja 9.)

Melkein kaikki kokivat sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttaneen myönteisesti omaan hyvinvointiin. Halusin kuitenkin vielä tietää sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttavuudesta ohjaajan työssä jaksamiseen. Kaikki viisitoista vastaajaa olivat sitä mieltä, että kyllä sosiaalipedagoginen hevostoiminta on vaikuttanut työssä jaksamiseen. Myönteiseen vastaukseen halusin perusteluja. 3/ 15 vastasi, että katso edellä mainitut asiat. He kokivat, että samat asiat koskevat omaa hyvinvointia kuin työssä jaksamista. Oma hyvinvointi ja työhyvinvointi ovat toki lähellä toisiaan, mutta näillä kahdella lähekkäin olevalla kysymyksellä hain kuitenkin hieman eri asioita. Oma hyvinvointi on nimenomaan henkistä ja fyysistä jaksamista arkielämässä. Työhyvinvointi puolestaan tarkoittaa sitä, että miten toiminta on vaikuttanut nimenomaan työhyvinvointiin. Onko työ mielekäästä, vastaako se omia tarpeita, onko joku asia, joka vaikuttaa negatiivisesti omaan työpanokseen? Kysymyksen muotoilu saattoi olla epäselvä. Toki hevosta työparina käyttäessä samat asiat korostuvat ja vielä jos hevonen on työkaveri, harrastus ja perheenjäsen. Hevosesta saatu positiivinen vaikutus kuitenkin näkyy selkeästi vastauksista, koska kukaan ei kertonut hevosen vaikuttavan työhyvinvointiin negatiivisella tavalla.

Työssä jaksamiseen sosiaalipedagoginen hevostoiminta vaikutti vastaajien mukaan siten, että se tuo voimaa, ilo ja mielenrauhaa. Lisäksi vaikeiden asioiden kanssa työskentely keventyy. Vaikutukset ovat siis positiivisia. Yksi vastaaja totesi sosiaalipedagogisen hevostoiminnan olevan osa-aikatyö, joka on mukavaa vaihtelua päätyön rinnalla. Yksi vastaajista ei osannut sanoa, onko toiminnalla ollut vaikutusta työssä jaksamiseen. Yksi vastaaja koki työhyvinvoinnin lisääntyvän hyvistä hetkistä.

Vaihtelua työnkuvaan, hevosten kanssa tulevat elämykset, lasten ilon näkeminen jne.. Hyvät hetket tallilla auttavat niissä vaikeammissa hetkissä teinien kanssa työskennellessä. (Vastaaja 12.)

Halusin vielä selvittää, minkä asian vastaajat kokivat merkittävimpänä asiana sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa. 13/15 vastasi tähän kysymykseen ja 1/15 vastasi, että katso edellä mainitut asiat. Uutena työmuotona sosiaalipedagogisen hevostoimijan tulee osata vakuuttaa yhteistyökumppani sosiaalipedagogisen hevostoiminnan toimivuudesta. Tulee olla se jokin! On olemassa jo ratsastusterapiaa, vertaistukiryhmiä ja erityisnuorisotyötä, miksi kannattaisi lähteä mukaan sosiaalipedagogiseen hevostoimintaan? Miksi se on hyvä työmuoto? Jos tiedät mikä sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa iskee sinuun ja osaat sen vielä perustella, on helpompi kertoa se myös muille.

Esiin nousi jälleen hevosen terapeuttinen vaikutus ja hevosen kanssa yhdessä toimiminen. Useassa vastauksessa esiin nousi merkittäväksi asiaksi se, kuinka hevonen ja asiakas työskentelevät yhdessä.

Onnistumiset asiakkaiden kanssa. Pitkäjänteisyyden näkyminen, nuoren ja hevosen suhteen syntyminen, pelkojen voittaminen, omaan itseensä luottaminen. (Vastaaja 3.)

Hevosen olemus sen ollessa vapaana maneesissa/kentällä ja nuoren kanssa kehonkielen harjoittelu. Mahtavaa, kun hevonen hakeutuu itse nuoren lähelle, seurailee vapaana jne. Isoja tunnekokemuksia myös nuorelle. (Vastaaaja 11.)

Sen kun näkee miten lapsi edistyy sosiaalipedagogisen hevostoiminnan myötä ja on tallilla iloinen tavallinen lapsi niin kuin kuka tahansa muukin. Lisäksi on aina yhtä hauskaa seurata miten loistavia hevoset ovat erilaisten asiakkaiden kanssa. (Vastaaaja 13.)

6.3 Asiakasryhmät

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on sosiaalisen kasvun ja hyvinvoinnin tukemista hevosen kanssa tapahtuvassa yhteisöllisessä toiminnassa. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa korostuu yhteisön vuorovaikutus ja tuki yksilönäkökulman rinnalla. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan kohderyhmiä voivat olla lapset, nuoret ja aikuiset (Ylä-Savon ammattiopisto 2014.)

Kyselyyn vastaajista 12/15 teki työtä lasten kanssa. 10/15 teki työtä nuorten kanssa. Nuorten aikuisten kanssa yhteistyötä teki 7/15. Saman verran vastaajat tekivät aikuisten kanssa työtä. Vanhusten kanssa työtä tehtiin selvästi vähiten eli 3/15 vastaajista. Vastaajat tekivät todella laajalti työtä eri ikäryhmien kanssa. Eniten vastaajat tekevät työtä nuorten ja lasten kanssa, mutta vanhuksien kanssa työskennellessä hyödynnetään myös sosiaalipedagogista hevostoimintaa. Sosiaalipedagogiikka keskittyy sinne, missä on vähempiosaisia ja apua tarvitsevia. On mukava huomata kuinka sosiaalipedagogista hevostoimintaa hyödyntävät ovat löytäneet eri asiakasryhmät.

6.4 Yhteistyön merkitys

Vastanneet kokivat yhteistyön eri tahojen kanssa tärkeäksi. Vaihtoehdot olivat: erittäin tärkeää, melko tärkeää, en osaa sanoa, osittain tärkeää ja ei yhtään tärkeää. 12/15 vastasi, että yhteistyön merkitys on heille erittäin tärkeää. 3/15 vastasi, että yhteistyö on heille melko tärkeää.

Halusin saada selville tarkat yhteistyötahot, joiden kanssa sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaaja tekee yhteistyötä. Vastaajista kunnan kanssa yhteistyötä teki 10/15. Seurakunnan kanssa yhteistyötä teki 3/15. Jonkin järjestön kanssa yhteistyötä teki 3/15. Järjestöistä mainittiin Eteva, ratsastusseurat, ammattijärjestöt ja Green Care Finland ry. Perhekodin kanssa yhteistyötä teki 5/15. Ratsastuskoulun kanssa yhteistyötä teki 6/15. Vastaajista 8/15 kertoi tekevänsä yhteistyötä vielä jonkin muun tahon kanssa. Muita tahoja olivat lastensuojelulaitos, nuorisopsykiatria, yksityistalli, poniravikoulu, oppilaitos, yritykset, etsivä nuorisotyö, sote-kuntayhtymä, sosiaalitoimi, yksityiset perheet ja kaupungin perhetyö.

Halusin myös selvittää tekevätkö sosiaalipedagogisen hevostoiminnan viitekehysellä toimivat ammattilaiset yhteistyötä keskenään. Vastaajista kyllä vastasi 8/15 ja ei vastasi 7/15. Vastaukset jakoutuivat siis melkein tasan. Myönteisesti vastanneilta kysyttiin myös millaista yhteistyötä he tekevät. Yhteistyö olivat muun muassa tapaamiset, keskustelu, vertaistuen antaminen, yhteydenpito, kokemusten vaihtaminen ja tietotaidon vaihto.

Yksin sosiaalipedagogisella viitekehysellä toimivat perustelivat vastauksensa kahdella tavalla. Suurin syy oli se, että samalla viitekehysellä toimivaa ammattilaista ei löytynyt lähialueelta. Toinen perustelu oli se, että ei nähty tarvetta tehdä yhteistyötä toisen sosiaalipedagogisen hevostoimijan kanssa.

Mielenkiintoista oli myös saada kyselyn pohjalta tietää minkä tahojen kanssa sosiaalipedagogisen hevostoiminnan toimija haluaisi vielä tehdä yhteistyötä. Tähän kysymykseen vastasi 8/15. Vastauksissa esiin nousi Kela, lastensuojelu ja kunnat. Yksi vastaajista totesi tilanteen olevan niin hyvä, että ei tällä hetkellä tarvitse asiakkaita työnsä ulkopuolelta. Tällainen tilanne on tietysti hyvä, jos asiakkaita on toiminnan pyörittämiseen jo tarpeeksi. Herää kuitenkin kysymys, että tarvittaisiinko kyseisellä alueella mahdollisesti toista sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajaa.

Oman koulutukseni myötä halusin myös selvittää kuinka moni sosiaalipedagogisen hevosalan toimija olisi valmis tekemään yhteistyötä seurakunnan kanssa. Mediassa on esillä kirkosta eroaminen ja moni kyseenalaistaa kirkon merkityksen ja tärkeyden nyky-yhteiskunnassa. Uudet toimintamuodot seurakunnissa ovat tervetulleita, jos ne soveltuvat kirkon arvoihin ja normeihin. Vastaajista 1/15 vastasi, että ei ole valmis tekemään seurakunnan kanssa yhteistyötä. Perustelut olivat, että aika ei riitä. Vastaajista 14/15 vastasi, että olisi kiinnostunut tekemään seurakunnan kanssa yhteistyötä. Myönteisen vastauksen perässä oli lisäkysymys, että millaista. Kaksi vastaajista ei osannut sanoa millaista yhteistyö voisi olla. Vastauksista nousi esiin leirit ja tapahtumat. Erityisnuorisotyö nousi useammassa vastauksessa esiin. Diakoniatyön kanssa löytyi myös yhteistyöhalukkuutta. Kaksi vastaajista kertoi tekevänsä jo yhteistyötä seurakunnan kanssa. Yhteistyö oli lapsi- ja nuorisotyötä. Toinen vastaaja kertoi vielä, että nuorisotyönohjaajat ohjaavat heillä asiakkaita. Vastauksesta ei käy ilmi miten. Ovatko he nuoren tukena ja apuna vai pitävätkö nuorisotyöntekijät sosiaalipedagogista hevostoimintaa? Kommentti jää auki.

6.5 Palvelun myymisen vaikeudet

Suurin osa, eli 12/15 kyselyyn vastaajista koki, että yhteistyötahojen löytäminen ei ole vaikeaa. Vastaajista 2/15 vastasi, että kyllä. Yksi vastaajista ei kommentoinut mitään. Kyllä vaihtoehdon perässä oli tarkentava kysymys, että miksi. Perusteluna oli kontaktien puute ja sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tuntemattomuus. Toinen vastaajista totesi myös sen, että ketään ei voi myöskään pakottaa ostamaan palvelua. Maksava taho päättää itse kokeeko toiminnan vastaavan juuri omia tarpeita.

Itse kuulin sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta noin kaksi vuotta sitten. Halusin selvittää, ovatko ihmiset sosiaalipedagogisen hevostoiminnan toimijoiden mielestä tietoisia siitä, mitä toiminta on. Vastaajista ainoastaan 2/15 vastasi myöntävästi, eli suurimman osan mielestä ihmiset eivät tiedä mitä toiminta on.

Palvelun myymisen koki vaikeaksi 8/15 vastaajista. Palvelun myymistä vaikeana ei pitänyt 5/15. Vastaajista 2/15 ei vastannut tähän kysymykseen lainkaan. Kyllä vastanneet perustelivat, että sosiaalipedagoginen hevostoiminta on vieras monelle ja muun muassa kunnilla on puutetta rahasta. Jotkut perustelivat asiaa myös sillä, että sosiaalipedagogista hevostoimintaa ei nähdä kuntouttavana työmuotona.

Hevostoiminta ei saa tukea esim. kelalta terapiana tai kuntoutuksena vrt. ratsastusterapia. Koska toimintaa verrataan ratsastustuntiin, saattaa perheistä yksilöasiakkaan hinta tuntua korkealta. Lisäksi luullaan, että tämä on ratsastusta, eli asiakkaaksi ei ohjaudu kuin heppaharrastajia tai ratsastajia, toiminnalla kun on paljon vaikutusta vaikei hevosen kanssa olisi aiemmin ollut tekemisissä. Lisäksi kohdistuminen "tyttöjen jutuksi" on haastavaa, monessa kohdassa poikien kanssa työskennellessä on kyse isommista ahaa-elämyksistä. (Vastaaja 11).

6.6 Mainonta

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan yrittäjä voi luoda tuotteelleen tietynlaisen yrityskuvan. Brändi on se kuva, joka viestin lähettäjällä on ja jonka hän haluaa viestittää kaikille kuluttajille. Parhaiten viesti jää ihmisten mieleen, kun siihen sisältyy tunteita ja mielikuvia herättäviä asioita. Brändin perustehtävänä on helpottaa kuluttajan päätöksentekoa. Sosiaalipedagogisen hevostoimijan kannattaa miettiä oman toimintansa brändiä. (Pussinen 2010, 53.)

Kyselyn lopuksi kartoitin hieman sitä, missä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajat mainostavat toimintaansa. Kysymykseen vastasi 14/15. Selkeästi eniten 9/15, kannatusta sai vaihtoehto, jossain muulla, missä. Vastaukset olivat muun muassa, oma blogi, esite toiminnasta, suorat yhteydenotot eri viranomaisiin. Useat kertoivat mainostavansa toimintaa omalla työpaikallaan. Yksi vastaajista totesi, ettei mainosta toimintaansa vielä missään.

Facebookia mainostukseen käyttää 7/15 vastaajista. Facebookin suosio on nykypäivänä suuri ja facebookiin on helppo tehdä oma sivu ja sillä pystyy osittain korvaamaan jopa omat internetsivut, joita vastaajista käyttää 6/15. Muutama mainostaa toimintaansa lehdissä ja kaupan ilmoitusseinällä.

7 POHDINTA

Tutkimustulokset osoittivat, että sosiaalipedagogisella hevostoiminnalla oli positiivisia vaikutuksia itse työntekijään. Vastaajat kokivat sosiaalipedagogisen hevostoiminnan terapiana itselle. Hevosten kanssa toimiminen nähtiin hyvänä harrastuksena ja päivittäisen liikunnan tuottajana. Hevonen koettiin hyväksi työpariksen vilpittömyyden takia. Hevonen ei syrji ketään ja se toimii hyvin ihmisen tunteiden peilaajana. Vastaajat kokivat oman hyvinvointinsa lisääntyneen sosiaalipedagogisen hevostoiminnan myötä. Ainoastaan yksi vastaaja ei huomannut sosiaalipedagogisen hevostoiminnan vaikuttaneen omaan hyvinvointiinsa. Merkittävimpänä asiana sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa vastaajat kokivat itselleen asiakkaan ja hevosen välisen vuorovaikutuksen. Vastaajat kokivat tekevänsä tärkeää työtä. Heistä oli hieno huomata kuinka asiakkaan ja hevosen suhde syvenyy.

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajan yhteistyötahot olivat laajat. Useat tekivät yhteistyötä jonkin tahon kanssa. Yhteistyötä tehtiin kunnan, ratsastuskoulujen, lastensuojelun, seurakunnan, järjestöjen, perhekodin ja yritysten kanssa. Yhteistyö koettiin erittäin tärkeäksi eri tahojen kanssa. Yhteistyötahojen löytämistä ei koettu vaikeaksi. Lähes kaikki vastaajat olivat valmiita tekemään seurakunnan kanssa yhteistyötä. Vastaajat kokivat, että yhteistyö voisi olla lapsi- ja nuorisotyötä, leireille ja erilaisiin tapahtumiin osallistumista. Muutama vastaajista teki jo seurakunnan kanssa yhteistyötä.

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ohjaajat mainostivat toimintaansa monipuolisesti muun muassa omilla internetsivuilla, facebookissa, lehdissä ja omassa työyhteisössä. Ainoana ongelmana sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa nähtiin

sen tuntemattomuus. Ihmiset eivät tiedä mitä sosiaalipedagoginen hevostoiminta on.

Kokonaisuudessaan olin positiivisesti yllättynyt tuloksista ja vastaajamäärästä. Lähdin tavoittelemaan kymmentä vastaajaa ja sain viisitoista vastaajaa. Hienoa oli myös huomata kuinka hyvin vastaajajoukko rajautui. Vastauksista käy ilmi, että kyselyyn vastasi vain sosiaalipedagogisen hevostoiminnan viitekehyksellä toimivia hevosalanihmisiä. Heistä jokainen koki hevosen itselleen tärkeäksi. Hevonen ei ollut pelkästään työkaveri, se oli myös perheenjäsen. Hevosen ja asiakkaan kanssa koetut ylä- ja alamäet nähtiin työn merkittävänä antina. Osa vastauksista oli todella pitkiä ja niistä saattoi huomata sen, että vastaaja kirjoitti sydämestään.

Opinnäytetyön tekeminen oli minulle erittäin antoisa ja haastava kokemus. Välillä alkoi usko loppua omaan tekemiseen, mutta jostain sain aina uutta intoa jatkaa eteenpäin. Aiheen haastavuus ja teorian löytäminen oli työn vaikein osa. Miten rajata teoriaosa ja mitä oikeasti halusin tällä opinnäytetyöllä selvittää. Kokonaisuuteen olen tyytyväinen ja koen saaneeni tästä työstä itselleni todella paljon. Hevosten kanssa työskennelleenä voin allekirjoittaa monta kyselyyn saamaani vastausta. Hevosissa vain on sitä jotain. Tämän opinnäytetyön pohjalta sain lisää varmuutta siihen, että jatkossa aion hyödyntää sosiaalipedagogista hevostoimintaa omassa työssäni, on se sitten mitä on.

LÄHTEET

- Etelä-Pohjanmaan Opisto. 2014. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutus. WWW-dokumentti. Saatavissa:
<http://www.epopisto.fi/kurssit/tulevat.php?aihealue=Ammattiosaaminen>
 Luettu 22.3.2014.
- Filander, K. 2007. Sosiaalipedagogiikan uusi ajankohtaisuus. Teoksessa T. Hoikkala & A. Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Hakapaino Oy, 90-114.
- Green Care Finland. 2014. Mitä on Green Care. WWW-dokumentti. Saatavissa:
<http://www.gcfinland.fi/MitaOnGreenCarePaavalikko> Luettu 08.02.2014.
- Green Care. 2014. Luonto hyvinvoinnin lähteenä. Suomalainen Green Care. PDF-tiedosto. Saatavissa:
<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/hankkeet/greencare/voimaa/greencare.pdf> Luettu 08.02.2014.
- Helne, T. 2002. Syrjäytymisen yhteiskunta. Saarijärvi: Gummerus kirjapaino Oy
- Hevosopisto Ypäjä. 2014. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta syrjäytymisen ehkäisyssä ja sosiaalisessa kuntoutuksessa. WWW-dokumentti. Saatavissa:
http://www.hevosopisto.fi/fin/opiskelu/aikuiskoulutus/sosiaalipedagoginen_hevostoiminta/ Luettu 02.02.2014.
- Hippolis. 2014. Mahdollisuuksien hevonen – Hevosalan kehittämisohjelma. PDF-tiedosto. Saatavissa:
http://www.hippolis.fi/UserFiles/hippolis/File/Mahdollisuuksien_hevonen/Mahdollisuuksien%20hevonen_2012.PDF Luettu 08.02.2014.
- Hirsjärvi, S, Remes, P & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino Oy.
- Hämäläinen, J. 1999. Johdatus sosiaalipedagogiikkaan. Kuopio. Kopijyvä.
- Hämäläinen, J. 1998. Seikkailu- ja elämyspedagoginen orientaatio sosiaalipedagogisessa ajattelussa ja toiminnassa. Teoksessa T. Lehtonen (toim.) Elämän seikkailu. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 148-167.

Hämäläinen, J & Kurki, L. 1997. Sosiaalipedagogiikka. Porvoo: WSOY

Hämäläinen, J. 1996. Sosiaalipedagoginen strategia koulutuksesta ja työstä syrjäytyneiden ja syrjäytymisuhan alla elävien nuorten auttamiseksi. Kuopio: Kuopion kaupungin painotuskeskus.

Itä-Suomen yliopisto. 2014. Ammatillinen täydennyskoulutus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.uef.fi/fi/aducate/sosiaalipedagoginen-hevostoiminta> Luettu 21.02.2014.

Juntunen, V. 2007. Luomisen ihmeet. Teoksessa T. Helenius (toim.) Meille on annettu maa. Pohjoisen kirkon ympäristökirja. Helsinki: Edita Prima Oy, 96-100.

Kaimio, T. 2004. Hevosen kanssa. Porvoo: WS Bookwell oy.

Kainulainen P. 2009. Uskonto ilmiönä. Teologia menee metsään – suomalaista ekoteologiaa. Artikkelit. Saatavissa: <http://www.teologia.fi/artikkelit/uskonto-ilmiona/494-teologia-menee-metsaan-suomalaista-ekoteologiaa> Luettu 3.2.2014

Kananen, J. 2008. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Larja, M. 2013. Työntekijöiden näkemyksiä sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta. Diakonia-ammattikorkeakoulu, opinnäytetyö. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/59697/Larja_Maija.pdf?sequence=1 Luettu 22.3.2014.

Launonen, L & Puolimatka, T. 2000. Sosiaalipedagogiikan ihmiskäsitykset ja etiikka. Kuopio: Kuopion yliopiston painotuskeskus.

Läsnäolon nuorisotyö. 2007. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyön missio, visio ja strategia 2015. PDF-tiedosto. Saatavissa: [http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/4100A5A8DD00FB83C2257364003913E6/\\$FILE/Eri](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/4100A5A8DD00FB83C2257364003913E6/$FILE/Eri%20erityisnuorisotyon_strategia.pdf) Luettu 21.3.2014.

Mustonen, L. 2008. Oletko katsonut hevosta silmiin? Sosiaalipedagoginen hevostoiminta erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten kuntoutuksessa. Hämeenlinnan kasvatustieteiden tiedekunta, kasvatustieteen pro gradun –tutkielma. PDF-tiedosto. Saatavissa: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/80445/gradu03437.pdf?sequence=1> Luettu 21.3.2014.

- Niemelä, P. 2007. Luomakunnan vastuulliseksi kuninkaaksi. Teoksessa T. Helenius (toim.) Meille on annettu maa. Pohjoisen kirkon ympäristökirja. Helsinki: Edita Prima Oy, 89-95.
- Nieminen, V. 2003. Hevosen käyttäytymiseen vaikuttavat tekijät. Teoksessa V. Nieminen (toim.) Hevosen käsittely ja käyttäytyminen. Helsinki: WS Bookwell, 39-79.
- Ojanen, E. 2007. Henki, luonto ja ylitajunta. Teoksessa P. Kainulainen (toim.) Pyhän kosketus luonnossa. Johdatus Kristilliseen ekoteologiaan. Hämeenlinna: Kirjapaja, 131-143.
- Orava, J. 2010. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan päämäärät ja toteutus. Hevostoiminnan ohjaajien kuvaamana. Itä-Suomen yliopiston filosofinen tiedekunta, erityispedagogiikan pro gradun-tutkielma. PDF-tiedosto. Saatavissa: <http://kotisivukone.fi/files/hevostoiminta.kotisivukone.com/gradupdf.pdf> Luettu 22.3.2014.
- Pihkala, P. 2010. Luonto ja Raamattu Kristillisen ympäristökasvatuksen juurilla. Helsinki: Lasten keskus oy.
- Pussinen, S. 2010. Markkinointiviestintä on enemmän kuin mainontaa. Teoksessa S. Louhelainen (toim.) Hevosyrityksen johtaminen ja liiketoiminta. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu, 53-58. PDF-tiedosto. Saatavissa: http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMKJulkisetDokumentit/Yleisopalvelut/Julkaisupalvelut/Kirjat/luonto_ja_maaseutu/Hevosyrityksen_liiketoiminta_ja_johtaminen_2010.pdf Luettu 22.3.2014.
- Saastamoinen, K. 2007. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan mahdollisuudet psykososiaalisen toimintakyvyn tukemisessa. Kuopion yliopiston yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, pro gradun-tutkielma. PDF-tiedosto. Saatavissa: http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20090016/urn_nbn_fi_uef-20090016.pdf Luettu 21.3.2014.
- Selvinen, S. 2011. Johdanto. Teoksessa S. Mattila-Rautiainen (toim.) Ratsastusterapia. Juva: Bookwell Oy, 14-19.
- Sipiläinen, I. 2007. Ihminen ja muu luomakunta – lyhyt johdatus ekoteologiaan. Teoksessa T. Helenius (toim.) Meille on annettu maa. Pohjoisen kirkon ympäristökirja. Helsinki: Edita Prima Oy, 101-111.

Sosiaalipedagoginen hevostoimintayhdistys ry. 2014. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.hevostoiminta.net/10> Luettu 02.02.2014.

Stranius, L. 2011. Degrowth, ihmisten hyvinvointia ekologisissa rajoissa. Teoksessa A. Pohjola & R. Särkelä (toim.) Sosiaalisesti kestävä kehitys. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry, 37-45.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko. 2014. Kristillisen toiminnan keskeisin periaate nousee Kultaisesta säännöstä. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/BA5100719470EA29C22570590036EB8D?OpenDocument&lang=FI> Luettu 22.3.2014.

Suomen ratsastajainliitto. 2014. Suomen ratsastajainliitto ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.ratsastus.fi/srl> Luettu 21.02.2014.

Suomen ratsastusterapeutit ry. 2013. Ratsastusterapia. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.suomenratsastusterapeutit.net/6> Luettu 09.02.2014.

Ylä-Savon ammattiopisto aikuiskoulutus. 2014. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta syrjäytymisen ehkäisyssä ja sosiaalisessa kuntoutuksessa – ammatillinen täydennyskoulutus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.ysao.fi/Suomeksi/Opiskelu/Aikuisopiskelu/Koulutustarjonta/Maa--ja-hevostalous-seka-elaintenhoito/Sosiaalipedagoginen-hevostoiminta> Luettu 22.3.2014.

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta työntekijän näkökulmasta

Tämän kyselyn tarkoitus on selvittää, mitä sosiaalipedagoginen hevostoiminta on tuonut työntekijälle ja millaiset ovat sosiaalipedagogisen hevostoimijan yhteistyötohot. Kysely on osa opinnäytetyötä Centria ammattikorkeakoulussa. Vastaukset käsitellään nimettöminä. Kyselyn tulokset tullaan julkaisemaan opinnäytetyössä. Kiitos vastauksestasi, se on työni kanalta arvokas! Jenni Lyyski

1. Kauanko olet toiminut/työskennellyt hevosten kanssa? *

- 1-5-vuotta
- 6-10-vuotta
- 11-15-vuotta
- 16-20-vuotta
- yli 21-vuotta

2. Miksi hevonen on hyvä työpari?

3. Kauanko olet järjestänyt sosiaalipedagogista hevostoimintaa? *

- vuoden
- kaksi vuotta

- kolme vuotta
- neljä vuotta
- yli viisi vuotta

4. Teetkö sosiaalipedagogista hevostoimintaa päätyönäsi?

- Kyllä
- En, mitä muuta työtä teet

5. Miksi järjestät sosiaalipedagogista hevostoimintaa?

6. Onko sosiaalipedagoginen hevostoiminta tukenut jollain tavalla omaa hyvinvointiasi?

7. Onko sosiaalipedagogisella hevostoiminnalla ollut vaikutusta omaan työssä jaksamiseesi? *

- Kyllä, millaisia

Ei

8. Minkä asian koet itsellesi merkittävimpänä asiana sosiaalipedagogisessa he-
vostoiminnassa?

9. Keistä asiakasryhmäsi koostuu? *

- Lapsista
- Nuorista
- Nuorista aikuisista
- Aikuisista
- Vanhuksista

10. Millaiseksi koet yhteistyön merkityksen eri tahojen kanssa? *

	1.erittäin tärkeää	2.melko tärkeää	3.en osaa sanoa	4.osittain tärkeää	5.ei yh- tään tär- keää	Yhteistyö ei kiinnosta minua
Koen yhteis- työn todella tärkeäksi	☐	☐	☐	☐	☐	

11. Minkä tahojen kanssa teet yhteistyötä? *

Kunnan

Seurakunnan

Jonkin järjestön, minkä

Perhekodin

Ratsastuskoulun

Jokin muu, mikä

12. Teetkö yhteistyötä jonkin toisen sosiaalipedagogisen hevostoiminnan järjestäjän kanssa?

Kyllä, millaista

En, miksi

13. Minkä tahojen kanssa haluaisit vielä tehdä yhteistyötä?

14. Olisitko kiinnostunut tekemään seurakunnan kanssa yhteistyötä?

Kyllä, millaista

En, miksi

15. Onko yhteistyötahojen löytäminen vaikeaa?

Kyllä, miksi

Ei

16. Ovatko ihmiset tietoisia, mitä on sosiaalipedagoginen hevostoiminta?

Kyllä

Ei

17. Onko palvelun myyminen ollut vaikeaa?

Kyllä, miksi

Ei

18. Missä mainostat sosiaalipedagogista hevostoimintaa?

- Facebookissa
- Omilla nettisivuilla
- Lehdissä
- Kaupan ilmoitusseinällä
- Jossain muualla, missä

KIITOS VASTAUKSESTASI!!!

Moikka kaikki!!

Opiskelen Centria ammattikorkeakoulussa nyt viimeistä vuotta. Linkin kautta pääsette tekemään kyselyn, joka liittyy opinnäytetyöhöni. Opinnäytetyön tarkoitus on kartoittaa sitä, mitä sosiaalipedagoginen hevostoiminta on tuonut työntekijälle ja millaiset ovat sosiaalipedagogisen hevostoimijan yhteistyötahot. Kysely on siis osa oppariani ja vastaukset käsitellään nimettöminä. Kyselyn tulokset julkaistaan opparissa ja ovat merkittävä osa sitä. Työn hankkeistajana toimii Teea Ekola. Toivon että mahdollisimman moni sosiaalipedagogista hevostoimintaa työssään käyttävä ehtisi kyselyyn vastata. Kiitos siis vaivannäöstänne jo etukäteen!!! jos linkin kanssa on ongelmaa tai heräsi kysymyksiä kyselyyn liittyen niin kysykää.
<https://www.webropolsurveys.com/S/E73B267D6F256C19.par>